

ברכתות

דפים מפנקסה של רפתנית בגליל

אן בכר, מחנכים

נובמבר 1982

בזכות מעט סלקציה הכרחית בין
המבכירות השנה. במבכירות שלנו וגם בקנויות, החלטנו לעשות ברור רציני בין הפרות בעלות העטינים הגדולים, שאינם נוחים לחליבה. כדי שלא נתחרט, פשוט לא הזרענו אותן. כשהתרגלתי לרעיון, נראה לי הרבה יותר מכובד להוציא פרה ותיקה בריאה בסוף התחלובה, מאשר בזמן שהיא מתמוטטת מדלקת עטין או מחלת זקנה אחרת, ויש צורך למכור אותה בדחיפות. בזמן האחרון מכרנו פרה אחת ותיקה, שיטה 654 בת 9, שסיימה 6 תחלובות, 6 ולדות, סה"כ 77,000 ק"ג חלב, ונמכרה ב-780 ק"ג חי, בהחלט מכובד.

אופן ייבוש הפרות הנהוג אצלנו מושפע אולי מהרגישות של מספר הבחורות בצוות הרפת שלנו. ידוע לי שישנן המלצות, שאפשר לייבש פרה בבת אחת, ולהוציאה לקבוצת היבשות ברמת מזון נמוכה, והשינוי, הלחץ על העטין והזמן יעשו את שלהם. בכל זאת, כל בחורה שהניקה פעם יודעת איזה עינויים הם אלה. נוסף לכך, לא נראה לי שמנגנון, שהורגל להגיב כמויות גדולות של חלב, שלוש פעמים ביממה, מסוגל להפסיק לפעול בבת אחת, ובוודאי שאין זה בריא לנסות להפסיקו, בבת אחת. לכן, אם בכל יום רביעי אנו נוהגים לעשות "יום העברות" בין

הקבוצות, כבר ביום ראשון אנו מתחילים לחלוב את הפרות המיועדות לייבוש, פעם או פעמיים ביממה, לפי כמות החלב שהן מניבות. אם ביום רביעי עדיין לא ירדה מתחת ל-15 ליטר חלב בחליבה אחת, עוד מושכים אותה עד יום ששי. בסך הכל אין זה מוסיף עבודה רבה, ומונע כמעט באופן מוחלט התפתחויות של דלקות בזמן היבוש.

בעבודות תקופתיות: שבועיות, חודשיות או לעתים יותר רחוקות – אנו מנסים בכל שבוע להתגבר על משהו, פעם שקילת חלב, פעם טילוף, תיספורת או חיסונים. בדומה לרוב המשקים אנו עושים תיספורת לקראת החורף, במחיר של פחות מ-10 ליטר חלב לפרה. לדעתי, אין ספק שזה כדאי.

כשמדברים על עבודת תקופתיות: סוף סוף עשינו השבוע בדיקת שחפת, אחרי למעלה מחמש שנים. בעבר היה לנו תמיד מספר לא קטן של תגובות, אבל הפעם, להפתעתי, רק שתי פרות הגיבו בצורה קלה.

עד עתה חלבנו עדר של 240 פרות במכון ישן, ובו 6 מכוונות במרכז. החליבה נמשכה שעות רבות, והתרגלנו להחליף את הרפתן במשך החליבה. לפני שבוע אנשי המפעל שלנו "התלבשו" על המכון, ובמבצע של יום אחד שינו אותו ל-6 יחידות בכל צד עם חליבה לקו. פתאום עולם אחר. המכון עצמו נראה פתוח ומרווח יותר, והחליבה מהירה

וקלה יותר יחסית. יש עדיין ויכוחים בצוות, האם כדאי שיחלוב רפתן אחד או שיחלבו שני רפתנים בחליבה. התשובה תלויה בחולב/ת עצמו. החזקים מעדיפים לחלוב לבדם ופחות חליבות. הבחורות והפחות זריזים בצוות טוענים, שכדאי להם לחלוב בזוגות. במשך תקופה קצרה חלבנו ללא מאזניים, דבר שמקשה על פיקוח העדר. בקרוב נרכיב מודד פשוט, לא מאושר לשקילת חלב, אבל בהחלט מספק כדי לתת תמונה יומיומית של תנובת הפרה הבודדת.

הערך החברתי של מזונות – זהו פרמטר נוסף, שיש לו מקום במערכת ההזנה ברפת, לטוב ולרע. להוציא את ענין הריח שהוא

נעים לאחד ודוחה את האחר, יש גם מזונות שאתה נמשך לאכול אותם. למשל תפוחים – שיש בהחלט כאלה הראויים לאכילה, כרפס – שהאנגלים במיוחד אוהבים; וחציר בוטנים – שהפסקנו לקנות בגלל התפרקות החבילות, עקב נבירה אחר הבוטנים. אבל ה"מציאה" הממשית של הילדים היא, כמובן, גרעיני הכותנה. מה טוב יותר ביום חורף מלהתחמק מההורים או מהמטפלת וללכת לשחק בכותנה. כל מאמץ מצד הרפתנים להרחיקם נכשל, ואנו נשארים עם אוסף של מגפיים, מעילים ופיסות קרטון, שלרוב מתגלים רק כאשר הם יוצאים חלקים, חלקים מהעגלה המערבלת.

פרה מצטיינת ברפת גן שמואל

מ. יוספזון, גן שמואל

עוינת מספר 2084 נולדה ב־6.1.71 לאם עופרת ולבאב אבנר פר אגודת און.

עוינת עומדת לפני ההמלטה ה־10 ובביקורת האחרונה לפני הייבוש הניבה עדיין 30 ק"ג חלב (על 3 פטמות!). בסיכום 9 תחלובות הניבה 107,873 ק"ג חלב.

בתור מבכירה לא היו הציפיות ממנה גדולות, וזאת בגלל מבנה הגוף הקטן שלה, העומד

תחלובה	המלטה	ק"ג חלב	ק"ג שומן	% שומן	ימי חליבה	ק"ג חלב ליום	מין הוולד
1	17.1.73	7,896	201	2.54	281	28.1	ז
2	26.12.73	12,160	373	3.07	380	32.0	ז
3	1.3.75	10,195	311	3.05	299	34.1	נ
4	5.2.76	11,700	357	3.05	325	36.0	ז
5	4.3.77	13,286	335	2.52	326	40.8	ז
6	21.3.78	17,670	442	2.50	505	35.0	ז+נ
7	5.10.79	12,503	319	2.55	354	35.3	ז+נ
8	14.11.80	10,259	351	3.42	332	30.9	ז+נ
9	29.12.81	12,204	415	3.40	326	37.4	ז

סה"כ חלב 107,873 ק"ג ממוצע חלב לתחלובה

ממוצע שומן לתחלובה 11,986 ק"ג

ממוצע שומן לתחלובה 345 ק"ג

ממוצע השומן לתחלובה 2.90%

ממוצע חלב ליום 34.5 ק"ג

ממוצע ימי חליבה בתחלובה 348

